

VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN VIỆT NAM

ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÁI NGUYÊN

*****

NGUYỄN LƯƠNG THOẠI

**NGHIÊN CỨU TÁCH CHIẾT TỔ HỢP ENZYME PHÂN GIẢI
PROTEIN TỪ GAN TỤY CỦA CUA BIỂN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Mã ngành: 60. 42. 30

HÀ NỘI – 2010

VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN VIỆT NAM
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÁI NGUYÊN

*****

NGUYỄN LƯƠNG THOẠI

**NGHIÊN CỨU TÁCH CHIẾT TỔ HỢP ENZYME PHÂN GIẢI
PROTEIN TỪ GAN TỤY CỦA CUA BIỂN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Mã ngành: 60. 42. 30

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. Nguyễn Hoài Châu

HÀ NỘI – 2010

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới **PGS.TS Nguyễn Hoài Châu** – Viện trưởng Viện Công nghệ Môi trường – Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam đã hướng dẫn, quan tâm và tạo điều kiện tốt nhất cho tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành khóa luận.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể cán bộ Phòng Công nghệ thân Môi trường – Viện Công nghệ Môi trường đặc biệt là **PGS.TSKH. Ngô Quốc Bưu** đã tận tình giúp đỡ tôi hoàn thành khóa luận này.

Tôi xin chân thành cảm ơn **TS. Nguyễn Duy Nhứt** – Trung tâm ứng dụng Khoa học & Công nghệ Nha Trang đã hướng dẫn tận tình và truyền đạt những kiến thức quý báu cho tôi.

Tôi cũng xin bày tỏ sự cảm ơn các thầy cô và các cán bộ của cơ sở Đào tạo sau Đại học - Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật – Viện Khoa học và Công nghệ Việt nam.

Cuối cùng, tôi xin cảm ơn gia đình và bạn bè đã luôn động viên, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tác giả luận văn

Nguyễn Lương Thoại

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của chúng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác tại Việt Nam.

Tác giả luận văn

Nguyễn Lương Thoại

CÁC CHỮ VIẾT TẮT

APS	Ammonium persulphate
Tris.Base	Tris (hydroxy methyl) amiomethane (HOCH ₃)CNH ₂
TEMED	Trichloroacetic acid
kb	kilo base
kDa	kilo Dalton
PCR	Polymerase Chain Reaction
U	Unit
ADN	Acid Deoxyribonucleic
EDTA	Ethylene diamine tetraacetic acid
TCA	Trichloroacetic acid
OD	Optical density
SDS-PAGE	Sodium dodecylSulphate polyacrylamide gel Electrophorei
SDS	Sodium dodecyl sulphate
DEP	Diethoxylphosphoryl
DFP	Di-isopropylfluorophosphate
3,4-DCI	3,4-Dichloroisocoumarin
PMSF	Phenylmethysulfonyl fluoride
TLCK	Tosyl-L-lysine Chloromethyl Ketone
PCMB	P-Chloromercuribenzoate
v/p	vòng/phút
v/v	Volume/volume

DANH MỤC CÁC BẢNG

- Bảng 3.1.** Kết quả thử hoạt tính protease từ mẫu Nhà máy chế biến hải sản
- Bảng 3.2.** Kết quả thử hoạt tính dịch chiết chạy qua màng lọc 50kDa
- Bảng 3.3.** Kết quả thử hoạt tính với casein sau khi ủ với casein
- Bảng 3.4.** Kết quả thử hoạt tính protease với mẫu mua ghe
- Bảng 3.5.** Ảnh hưởng của dung dịch đệm đến hoạt tính của enzyme
- Bảng 3.6.** Kết quả thử hoạt tính protease ở tỉ lệ cồn 30%; 40%
- Bảng 3.7.** Kết quả thử hoạt tính protease ở tỉ lệ cồn 50%
- Bảng 3.8.** Kết quả thử hoạt tính protease ở tỉ lệ cồn 60%;70% và 80%
- Bảng 3.9.** Kết quả thử hoạt tính protease ở tỉ lệ cồn 90%
- Bảng 3.10.** Hoạt tính và hiệu suất thu hồi ở các tỉ lệ cồn khác nhau
- Bảng 3.11.** Kết quả thử hoạt tính ở các tốc độ li tâm khác nhau.
- Bảng 3.12.** Kết quả thử hoạt qua lọc màng (10kDa;50kDa).
- Bảng 3.13.** Kết quả thử hoạt qua lọc màng (50kDa;100kDa).
- Bảng 3.14.** Kết quả thử hoạt tính theo các phân đoạn $(NH_4)_2SO_4$
- Bảng 3.15.** So sánh giữa các phương pháp kết tủa thu hồi enzyme
- Bảng 3.16.** Ảnh hưởng của nhiệt độ lên hoạt tính của enzyme
- Bảng 3.17.** Ảnh hưởng đồng thời của nhiệt độ và pH lên hoạt tính của enzyme
- Bảng 3.18.** Hàm lượng protease thu được so sánh với mẫu của Nga
- Bảng 3.19.** Kết quả mẫu đem chạy điện di

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Phản ứng thủy phân liên kết peptide

Hình 1.2. Mô hình enzyme protease thủy phân

Hình 1.3. Cấu trúc không gian enzyme protease

Hình 1.4. Sơ đồ phân loại protease

Hình 1.5. Sơ đồ cơ chế xúc tác trung tâm hoạt động của enzyme

Hình 1.6. Cơ chế xúc tác của cysteine protease.

Hình 1.7. Cơ chế hoạt động của Aspartic protease

Hình 1.8. Mô hình phân tử enzyme protease

Hình 1.9. Nội tạng của biển

Hình 1.10. Sự phân bố của cua vua đỏ (vùng màu vàng)

*Hình 1.11. Loài cua vua (king crab) *Paralithodes camtschaticus**

Hình 2. Đường chuẩn Tyrosine

Hình 3.1. Ảnh hưởng của tỉ lệ cồn tới enzyme protease.

Hình 3.2. Ảnh hưởng của tốc độ máy lọc màng tới enzyme protease

Hình 3.3. Ảnh hưởng của nồng độ $(NH_4)_2SO_4$ lên hoạt tính của protease

Hình 3.4. Ảnh hưởng của độ pH lên hoạt tính của enzyme protease

Hình 3.5. So sánh giữa các phương pháp kết tủa thu hồi enzyme

Hình 3.6. Ảnh hưởng của nhiệt độ và pH lên hoạt tính của enzyme

Hình 3.7. Điện di đồ sau khi rửa bằng $(NH_4)_2SO_4$ và cồn 70%

MỤC LỤC

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	3
CHƯƠNG I. TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	3
1.1. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU ENZYME PROTEASE	3
1.1.1. Tình hình nghiên cứu và ứng dụng trên thế giới.....	3
1.1.2. Tình hình nghiên cứu và ứng dụng trong nước.....	4
1.2. ENZYME PHÂN GIẢI PROTEIN - PROTEASE.....	5
1.3. PHÂN LOẠI	7
1.3.1. Exopeptidase.....	8
1.3.2. Endopeptidase	9
1.4. CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI HOẠT TÍNH PROTEASE	10
1.5. CƠ CHẾ XÚC TÁC PHẢN ỨNG.....	11
1.5.1. <i>Serine protease</i>	12
1.5.2. <i>Metallo protease</i>	12
1.5.3. <i>Cysteine protease</i>	13
1.5.4. <i>Aspartic protease</i>	14
1.6. CHẤT ỨC CHẾ PROTEASE.....	15
1.7. NGUỒN THU NHẬN ENZYME PROTEASE	18
1.7.1. Enzyme protease từ động vật	18
1.7.2. Enzyme protease từ thực vật	18
1.7.3. Enzyme protease từ vi sinh vật... ..	19
1.7.3.1. Vi khuẩn.....	19
1.7.3.2. <i>Nấm</i>	20
1.7.3.3. <i>Xạ khuẩn</i>	21
1.7.3.4. <i>Virus</i>	21
1.8. TỔ HỢP ENZYME HEPATOPANCREAS (HP) TỪ GAN TỤY CỦA CỦA BIÊN	22

1.8.1. Sản phẩm thu được từ gan tụy của biển.....	22
1.8.2. Ứng dụng trong y học.....	24
1.8.3. Giới thiệu về loài của nghiên cứu tại Nga.....	25
1.9. ỨNG DỤNG CỦA PROTEASE.....	26
1.9.1. Trong công nghiệp chế biến thực phẩm.....	27
1.9.2. Trong chế biến thủy sản	27
1.9.3. Trong công nghiệp chế biến sữa	28
1.9.4. Trong công nghiệp sản xuất bia	28
1.9.5. Trong công nghiệp da.....	28
1.9.6. Trong công nghiệp dệt.....	29
1.9.7. Trong công nghiệp y – dược	29
CHƯƠNG II. VẬT LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	31
2.1. NGUYÊN LIỆU, HÓA CHẤT VÀ THIẾT BỊ.....	31
2.1.1. Nguyên liệu	31
2.1.2. Hoá chất.....	31
2.1.3. Thiết bị	32
2.2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	32
2.2.1. Xác định hoạt tính tổ hợp enzyme hepatopancreas theo phương pháp Anson cải tiến, 1972.....	33
2.2.2. Xác định hàm lượng tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng phương pháp Lowry cải tiến.....	35
2.2.3. Phương pháp định tính hoạt tính của tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng cơ chất casein	36
2.2.4. Phương pháp tách chiết tổ hợp enzyme hepatopancreas	37
2.2.5. Phương pháp tinh sạch	37

2.2.5.1. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng dung dịch $(NH_4)_2SO_4$	38
2.2.5.2. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng phương pháp lọc màng.....	39
2.2.5.3. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng cồn theo các tỷ lệ khác nhau.....	40
2.2.6. Khảo sát ảnh hưởng của dung dịch đệm đến hoạt tính của tổ hợp enzyme hepatopancreas.....	40
2.2.7. Khảo sát ảnh hưởng của tốc độ ly tâm đến khả năng tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas.....	41
2.2.8. Khảo sát ảnh hưởng của pH tới hoạt tính tổ hợp enzyme hepatopancreas.....	41
2.2.9. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ tới hoạt tính tổ hợp enzyme hepatopancreas	42
2.2.10. Điện di protein trên gel polyacrylamide xác định khối lượng tổ hợp enzyme.....	42
2.2.11. Phương pháp sấy đông khô dịch chiết enzyme	44
3.1. Khảo sát mẫu nội tạng của biển thu nhận từ 2 nguồn thu nhận khác nhau	45
3.2. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas.....	48
3.2.1. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng cồn theo các tỷ lệ khác nhau	48
3.2.2. Tinh sạch tổ hợp enzyme hepatopancreas bằng phương pháp lọc màng	52
3.2.3. Tách chiết tổ hợp enzyme hepatopancreas từ gan tụy của biển dùng $(NH_4)_2SO_4$	54